

Sygnatura akt I Ns 887/12

POSTANOWIENIE

Dnia 12 marca 2013r.

Sąd Rejonowy w Oleśnicy I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: **SSR Barbara Polak**

Protokolant: Marta Góra

Po rozpoznaniu w dniu 26 lutego 2013 r.

przy udziale stron:

wnioskodawca: **E. G.**

uczestnicy postępowania: **A. H., A. P., J. G.**

sprawy **o stwierdzenie nabycia spadku**

POSTANAWIA

I. stwierdzić, że spadek po spadkodawcy którym jest:

M. G.

- imiona rodziców spadkodawcy: S., J.

- nazwisko rodowe spadkodawcy: G.

- data śmierci spadkodawcy: 01 września 2012r.

- miejsce ostatniego stałego zamieszkania spadkodawcy: O.

na podstawie testamentu notarialnego z dnia 06.07.2012r. rep. A nr 1623/2012

nabyła:

żona E. G. w całości;

II. oddalić wniosek o zabezpieczenie spadku;

III. ustalić, że każda ze stron ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Z./:

1. kal. 21 dni

2. odpis dor.:

- Urząd Skarbowy

- Starostwo Powiatowe

12 marca 2013r.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni E. G. wniosła o stwierdzenie nabycia spadku po M. A. G. na podstawie testamentu sporządzonego w formie aktu notarialnego. Do wniosku dołączyła akt notarialny z dnia 06.07.2012r. Jako uczestników postępowania wskazała dzieci zmarłego tj. A., A. i J. G..

Przedstawiciel ustawowy małoletniej J. G. wniosła o stwierdzenie nabycia spadku na podstawie ustawy i uznanie, iż testament dołączony do sprawy jest nieważny. Wniosła także o zabezpieczenie spadku poprzez sporządzenie spisu inwentarza.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. G. zmarł 01.09.2012r. Zmarły, w chwili śmierci, pozostawał w ważnym związku małżeńskim z E. G.. Miał troje dzieci tj. A., A. ze związku małżeńskiego z wnioskodawczynią oraz J.- dziecko pozamałżeńskie. Zmarły nie miał żadnych innych dzieci w tym zmarłych ani przysposobionych. Zmarły pozostawił po sobie testament notarialny sporządzony w Kancelarii Notarialnej we W. przed Notariuszem K. K. na mocy którego powołał do całości spadku żonę E. G.. Wnioskodawczyni przyjęła spadek wprost. A. G. złożyła oświadczenie spadkowe przed Notariuszem. Nie były zawierane żadne umowy dotyczące dziedziczenia. W skład spadku po zmarłym nie wchodzi gospodarstwo rolne.

Zmarły M. G. chorował przed śmiercią na nowotwór żołądka, leczył się w centrum onkologii przy ul. (...) we W. oraz w O. we W.. Około 2 tygodnie przed śmiercią dostawał morfinę. Zmarły był zdrowy psychicznie.

(dowód: zapewnienie spadkowe k. 49,

akty stanu cywilnego k. 7,9-10

zeznania św. A. P., M. S.k.50)

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 926 § 1 kc powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu.

Zaś zgodnie z § 2. w/w art. dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą.

Spadkodawca pozostawił testament notarialny. Wnioskodawczyni domagała się stwierdzenia nabycia spadku po swoim zmarłym mężu na mocy tego testamentu.

Przepis art. 950 kc odsyła – jeżeli chodzi o formę testamentu – do przepisów prawa o notariacie, stąd też przepisy tego prawa czyni uregulowaniami formy. Do sporządzenia testamentu w formie aktu notarialnego zastosowanie mają przepisy art. 79 i n. ustawy z dnia 14.02.1991r. – prawo o notariacie (tekst jedn. Dz. U. z 2002r. Nr 42, poz. 369 z późn. zm.). Natomiast jeżeli chodzi o sporządzanie takich testamentów za granicą przed konsulem, stosuje się przepisy ustawy z dnia 13.02.1984r. o funkcjach konsułów Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jedn. Dz. U. z 2002r. Nr 215, poz. 1823 z późn. zm.), konwencję wiedeńską z dnia 24.04.1963r. o stosunkach konsularnych (Dz. U. z 1982r. Nr 13, poz. 98) oraz inne konwencje podpisane przez Polskę.

Przepisy o formie aktu notarialnego są dość rygorystyczne i sformalizowane, stąd też ta forma testamentu uważana jest za bardziej bezpieczną i najtrudniejszą do obalenia formę testamentu, z uwagi na charakter dokumentu oraz udział w czynności notariusza. Najpełniej też zabezpiecza rzeczywistą wolę spadkodawcy. Niemniej istotne jest też i to, że testament taki ma charakter dokumentu urzędowego w świetle art. 244 kpc.

Testament sporządzony w formie aktu notarialnego może jednak okazać się nieważny bądź to z powodu naruszenia wymogów formalnych dotyczących jego sporządzenia określonych w przepisach prawa o notariacie, bądź to z powodu zakazów podmiotowych określonych w art. 84 pr. not. czy art. 957 §1 kc, bądź wreszcie z innych przyczyn, np. wady oświadczenia woli spadkodawcy. Okoliczność bowiem, że testament został sporządzony w formie aktu notarialnego nie stoi na przeszkodzie udowodnieniu jego nieważności przewidzianej w art. 945 kc (post. SN z dnia 25.06.1985r., III CRN 181/85, Lex nr 83802). W przedmiotowej sprawie przedstawiciel ustawy małoletniej uczestniczki postępowania zarzucała nieważność testamentu twierdząc, że spadkodawca sporządził go w stanie wyłączającym świadome powzięcie decyzji i wyrażenie woli.

Stanowisko przedst. ustawowego małoletniej uczestniczki zdaniem Sądu nie zostało poparte dowodami. Nie złożyła ona żadnych innych wniosków dowodowych na tę okoliczność prócz swoich zeznań. Nie mogą on być zdaniem Sądu wystarczającym dowodem w sprawie zwłaszcza w sytuacji gdy zarówno wnioskodawczyni jak i uczestniczka A. P. zaprzeczyły twierdzeniom M. S. (2). Przesłuchana na tę okoliczność wnioskodawczyni oraz uczestniczka postępowania nie potwierdziły stanowiska M. S. (2). Obie zeznały, że spadkodawca chorował na nowotwór a nie na schorzenia psychiczne i w dacie kiedy był sporządzany testament tj w lipcu był w pełni sił umysłowych i ,że taka była jego wola.

Testament przedmiotowy z uwagi na formę ma charakter dokumentu urzędowego.

Zgodnie z art. 945 § 1 testament jest nieważny, jeżeli został sporządzony:

1. w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli;
2. pod wpływem błędu uzasadniającego przypuszczenie, że gdyby spadkodawca nie działał pod wpływem błędu, nie sporządziłby testamentu tej treści;
3. pod wpływem groźby.

Zdaniem Sądu mając na względzie materiał dowodowy zgromadzony w aktach sprawy żadna z okoliczności wymienianych w § 1 art.945 kc nie zaistniała. M. S. (2) nie wykazała środkami dowodowymi, iż spadkodawca znajdował się w stanie wyłączającym swobodne powzięcie decyzji.

Jak już wyżej wspomniano przepisy o formie aktu notarialnego są rygorystyczne i sformalizowane i najlepiej on zabezpiecza rzeczywistą wolę spadkodawcy i w sytuacji gdy Notariusz poweźmie wątpliwości co do stanu psychicznego osoby chcącej złożyć oświadczenie woli ma obowiązek zareagować i omówić sporządzenia aktu.

Zatem mając na względzie powyższe rozważania należało uznać, że testament jest ważny i stwierdzić nabycie spadku w oparciu o testament a nie na podstawie ustawy.

Pełnomocnik przedstawiciela ust. uczestniczki złożył także wniosek o zabezpieczenie spadku .

Zgodnie z przepisem art. 634 kpc spadek zabezpiecza się gdy z jakiegokolwiek przyczyny grozi naruszenie rzeczy lub praw pozostałych po spadkobiercy, zwłaszcza przez usunięcie , uszkodzenie, zniszczenie albo nie usprawiedliwione rozporządzenie. Zgodnie z art. 636 kpc środkami zabezpieczenia są m.in. spisanie majątku i oddanie go pod dozór.

Spadkobierca nabywa spadek z chwilą otwarcia spadku (art. 925 k.c.), co oznacza, że poza nabyciem z tą chwilą innych uprawnień, może on objąć samodzielnie we władanie spadek. Skoro nabycie spadku następuje z mocy prawa, niezależnie od woli jego nabycia, a nawet wiedzy, to uzasadniony jest nakaz zawarty w omawianym art. 634. Stanowi on, że spadek zabezpiecza się, gdy z jakiegokolwiek przyczyny grozi naruszenie rzeczy lub praw, zwłaszcza przez usunięcie, uszkodzenie, zniszczenie albo nieusprawiedliwione rozporządzenie. Odnosi się zatem tylko do tych rzeczy i praw pozostałych po spadkodawcy, którym grozi naruszenie. Tym różni się od zarządu spadku nieobjętego. Rozstrzygającą przesłanką zabezpieczenia spadku jest groźba naruszenia rzeczy lub praw pozostałych

po spadkodawcy. Obojętna jest natomiast przyczyna, z której to zagrożenie wynika, jej charakter i ewentualny czas trwania stanu zagrożenia.

Z istoty i celu zabezpieczenia spadku wynika, że dokonywane jest nie tylko w interesie osób uprawnionych do złożenia wniosku, lecz także w interesie publicznym (art. 635 § 2). Groźba naruszenia w zasadzie ustaje po objęciu spadku przez spadkobiercę (art. 666) lub objęcia zarządu spadkiem przez wykonawcę testamentu (art. 988 k.c.), albo kuratora spadku (art. 667 § 2). Stosownie do § 21 rozporządzenia z 1 października 1991 r., sąd rejonowy uchyli z urzędu zabezpieczenie, jeżeli ustała potrzeba zabezpieczenia, a w szczególności jeżeli zgłosi się spadkobierca legitymujący się postanowieniem o stwierdzeniu nabycia spadku w celu objęcia spadku, lub wykonawca testamentu albo kurator spadku w celu przejęcia zarządu majątkiem spadkowym.

Zdaniem sądu mając powyższe na uwadze brak było podstaw do uwzględnienia wniosku w tym zakresie bowiem nie zostały wykazane okoliczności uzasadniające zastosowanie art.634 kpc.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji postanowienia.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 kpc, uznając iż każda ze stron poniosła koszty postępowania w zbliżonej wysokości, a wszystkie strony były w tym samym stopniu zainteresowane wynikiem sprawy.

Z./1. odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem doręczyć pełn. uczestniczki ad.3;

2. kal. 14 dni

04.04.2013r.